

eduresourceza.com

PEPPS
SCHOOLS
Polokwane

PEPPS College

AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL

Graad 12

Prelim Eksamen 2021

Vraestel 1: Begrip, opsomming, taal en poësie

memo

Eksaminator: Me. C. van Rooijen / Me. C. Botha

Tyd: 2½ uur

Moderator: Mev. N. de Beer

Totaal: 100 punte

INSTRUKSIES:

1. Lees al die vrae versigtig deur.
2. Beantwoord al die vrae.
3. Hierdie vraestel bestaan uit **4** afdelings:

AFDELING A:	Leesbegrip (30)
AFDELING B:	Opsomming (10)
AFDELING C:	Gedigte (30)
AFDELING D:	Kommunikatiewe Taalgebruik (30)
4. Skryf netjies en nommer korrek.
5. Hierdie vraestel bestaan uit **10** bladsye, maak seker jou vraestel is volledig.
6. Alle vrae moet in **AFRIKAANS** beantwoord word.
7. Alle vrae moet in **PEN** beantwoord word, antwoorde in potlood sal nie gemerk word nie.
8. Geniet die vraestel!!

***PEPPS Vision:** Ensuring that each learner assumes individual responsibility towards creating a brighter tomorrow.*

Vraag 1

Koerantartikel

Lees die onderstaande teks deeglik deur en beantwoord die vrae wat volg.

Vrae:

1.1	veelkleurig	1
1.2	Om die verspreiding van die koronavirus te beperk.	1
1.3	Nee, want die opening was in die middel van die tweede grendeltyd (en 'n moeilike tyd vir toerisme).	1
1.4	Hy het geweet robotte sou handig wees want hulle kan kontaklose dienste lewer.	1
1.5.1	Onwaar	1
1.5.2	die vasteland van Afrika laat besef (dat outomatisering van dienste noodsaaklik is)	1
1.6	Hulle gebruik die hotel se hysbakke	1
1.7		
	• Hulle navigeer die gange van die hotel • Hulle dra die gaste se bagasie • Hulle lewer kos af (Een korrekte voorbeeld)	1
1.8.1	Hulle voel positief/tevrede/opgewonde/bly die robotte help hulle.	1
1.8.2	Die robotte gee die personeel ekstra tyd om hul werk kreatief en beter te doen.	1
1.9	amusement	1
1.10	Oop antwoord: Hotel mik hoog, ondersoek nuwe moontlikhede, laat hulle nie beperk deur die konvensionele nie (The Sky is the limit), reik en mik hoog/mik na die sterre.	
	Bg. is moontlike idees. Antwoorde moet by konteks pas.	1

[12]

Vraag 2

Aanlynadvertensie

Bestudeer die volgende advertensie en beantwoord die vrae wat volg. **Baseer jou antwoorde op die inligting van die grafiek.**

Die matriekafskeid of matriekdans is vir baie graad 12-leerders die hoogtepunt van hulle finale skooljaar. Maar die koste van hierdie aand kan net so hoog wees!

Vrae:

2.1	Dit is 'n groter en langer proses om hare te stileer as om dit net te sny.	1
2.2	Sy gaan vals wimpers dra.	1
2.3	Grimering en gesigbehandeling	$\frac{1}{2} \times 2 = 1$
2.4	Nee, want gewoonlik hou die seun daarvan om galant te wees en blomme vir die meisie te gee.Ja, want sy wil moontlik self die blomme kies om by haar rok te pas.
(Enige moontlikheid)	1
2.5	Sy kan vooraf in die son lê om te verbruin.	1
2.6.1	Akriel toonnaels	1
2.6.2	As sy toe skoene gaan dra, sal 'n mens nie haar toonnaels sien nie.	1
2.7	Die prys van 'n pak kleres is R7000.00. 'n Meisie kan 'n goedkoper rok kies. Die seun se goedkoopste skoene is duurder as die meisie se goedkoopste skoene.	2
2.8	Ja, want volgens die grafiek is dié motor baie gewild.	1
		[10]

Vraag 3

Bestudeer die strokiesprent en beantwoord dan die vrae wat volg.

3.1	lys	1
3.2	- Liggaamstaal: Sy glimlag/vat die lys by hom. - Spraakborrel: Sy is bly (mooi) en sê dat hulle na die lys moet kyk.	2
3.3	Sy sit haar hand voor haar mond.	1
3.4	B. Sarkasme	1
3.5.1	Onwaar	1
3.5.2	Hy het universiteite gekies waar baie partytjies gehou word.	1
3.6	- Jeremy het presies gedoen wat sy ouers hom geleer het. Dus het hulle amper nie 'n teenargument nie. - Jeremy het presies gedoen wat sy ouers hom geleer het, maar dit gaan hom nie op universiteit help nie. (Enige sinvolle antwoord binne konteks van die strokiesprent)	1
		[8]
		30 punte

Vraag 4 Wenke om jou brein soggens wakker te maak.

- Lees die onderstaande teks.
- Som dan die vyf **WENKE** om jou brein wakker te maak in jou eie woorde op en noem elke keer 'n **REDE** vir jou wenk.
- Elke hoofgedagte moet **een sin** wees met 'n **wenk** en 'n **rede** wat met 'n **voegwoord** verbind word.
- Skryf jou opsomming puntsgewys in vyf volsinne neer en nommer van 1 tot 5.
- Jou opsomming moet ongeveer **70 woorde** wees.

Onthou:

- om 'n woordtelling te gee.
- om nie volsinne direk uit die teks aan te haal nie.
- dat jy gepenaliseer sal word as jou opsomming meer as 80 woorde of minder as 60 woorde is.
- dat elke hoofpunt slegs EEN sin met die **wenk** en die **rede** vir die wenk moet wees.
- om
- 'n streep deur jou beplanning te trek.

- Elke korrekte feit tel 2 punte.
- Die volgende word dan van die totaal afgetrek, m.a.w. merk negatief:
 - -½ vir elke direkte aanhaling, dus 2½ in totaal
 - -1 vir woordtelling nie aangedui
 - -1 vir minder as 60 of meer as 80 woorde

Let wel: die sinne moet die hoofgedagtes se **betekenis** sinvol en korrek kommunikeer

1. Neem 'n koue stort, want die koue water op jou kop sal jou brein wakker maak.
 2. Drink twee koppies koffie, want die kafeïen gaan jou help fokus.
 3. Sorg dat daar lig en son in jou kamer skyn, want helder lig gee jou brein energie.
 4. Stap en beweeg, want dit laat jou temperatuur styg en meer bloed vloei na jou brein.
 5. Eet proteïen en nie suiker nie, want dit gaan jou brein krag vir die dag gee.
- (76 woorde)

Vraag 5

Vorbereide gedig

Lees die onderstaande voorbereide gedig noukeurig deur en beantwoord die vrae wat volg.

Vrae:

5.1.1

- Dit verwys na die konflik tussen die speker en sy ouers/moontlik ook tussen die ouers.
- Later verwys dit ook na die storms in die lewe.
(Een korrekte antwoord)

1

5.1.2 winde, blitsende

 $\frac{1}{2} \times 2 = 1$

5.2 Hy wil ontsnap/wegvlug/wegkom van die konflik in die huis.

1

5.3 Vrye vers

1

5.4 Sy web/tou beweeg van tradisionele huisitems $\sqrt{}$ (mure, foto's, ens.) na die tuinkekkie $\sqrt{}$ buite die huis.

2

5.5 voetjie: verkleining – beweeg baie versigtig $\frac{1}{2}$ skuifel: beweging is stadig, $\frac{1}{2}$ selfs onsekervoet: beweeg met meer selfvertroue $\frac{1}{2}$ skuif: versigtig, $\frac{1}{2}$ maar meer selfversekerd, doelgerig

2

5.6 inversie

1

5.7 Die tiener word dikwels gedwing om vaardighede te ontwikkel om konflik/probleme suksesvol te hanteer en sy/haar lewe so te balanseer.

1

[10]

Bestudeer die onderstaande gedig en beantwoord dan die vrae wat volg.

Vrae:

6.1	• Uitroepteken word gewoonlik by 'n bevel gebruik. ✓ • Uitroepteken wys en beklemtoon emosie; hier die emosie wat gepaardgaan met standpunt inneem. ✓	2
6.2	C. Enjambement	1
6.3	minderwaardig, onseker, gebrek aan selfvertroue; enige ander voorbeeld wat by konteks van reël 5 sou pas.	1
6.4	Gee die leser die geleentheid om 'n eie moontlikheid, wat sou beteken dat iets "verkeerd" of onaanvaarbaar vir die gemeenskap is, by te voeg.	1
6.5	(Staan op!) As jy al ooit pyn vir ander mense moes wegsteek.	1
6.6.1	Selfdood pleeg, selfbesering	1
6.6.2	B. Eufemisme	1
6.7.1	Baie mense ly emosioneel (strofe 1) maar uiteindelik is daar niemand wat alleen staan nie.	1
6.7.2	aandagstreep ½ en vraagteken ½: retoriese vraag	1

[10]

Vraag 7 Onvoorbereide gedig

Lees die onvoorbereide gedig en beantwoord dan die vrae wat volg.

Vrae:

7.1	kraak, ritsel, zoem (Enige twee)	½ X 2 = 1
7.2	die wind blaai die dae	1
7.3	somer ½, want die wind blaai hierdie dae vinnig om ½	1
7.4	Dit beklemtoon dat die spreker op herfs fokus.	1
7.5	Nee, want die blare beweeg nie/is stil.	1
7.6.1	herfs	1
7.6.2	Dan kan die spreker die sagter son geniet en dromend/rustig in die tuin sit en lees.	1
7.7	Dit word vergelyk met 'n boek waarvan die bladsye omgeblaai word.	1
7.8	A. Sonnet	1

7.9

- Wit is die kleur van die koue winter: sneeu, ryp, vaal en gebrek aan kleur.
- In die winter is dit te koud om buite te sit en lees; lees is nie moontlik nie en die bladsy is dus leeg.
- Die winter gee die spreker die geleentheid om die storie/boek met 'n eie, gelukkige slot te voltooi.
(Enige moontlikheid wat by die konteks van die gedig sou pas.)

1

[10]

30 punte

eduresourceza.com

Vraag 8 Sinstrukture

Bestudeer die strokiesprent hieronder en skryf dan die sinne oor soos aangedui.

Vrae:

8.1	Die vorige dag het die man die boeke gesit en verkoop, aangesien dit Afrikaans Boekedag was.	1
8.2	Nee, ek het nog nêrens so 'n besige boekwinkel gesien nie.	1
8.3	Al is die boeke duur, sal dit van die rakke vlieg.	1
8.4	Al die boeke is gister netjies deur die man op die rak gepak om te verkoop.	1
8.5	Die man vra hoe goed sy kinderboeke sal verkoop.	1
8.6	Die man moet die kinderboeke goed adverteer.	1
8.7	Die kinders hoef nie hulle nuwe boeke oop te maak nie.	1
8.8	Verlede jaar het almal die boekwinkel besoek toe het hulle begin lees.	1
8.9	Die assistente by die boekwinkel werk hard om suksesvol te kan wees.	1
8.10	Die volgende dag sal die boeke vlerke hê om mee te vlieg.	1
8.11	Die boek, waarvan ek jou vertel het, is uitstekend.	1
8.12	Die mans is opgewonde aangesien hulle die boeke sien vlieg.	1

[12]

Vraag 9**Woordstrukture**

Lees die paragraaf wat op die spotprent gebaseer is. Doen elke keer wat tussen hakies gevra word. Skryf net die nommer en die korrekte antwoord neer.

Skryf die nommer en korrekte antwoord **onder mekaar** neer.

9.1	servet	9.9	Di.
9.2	snorretjie	9.10	halftwaalf
9.3	baadjie	9.11	moeilik
9.4	kwaaier	9.12	ongesond
9.5	lotto's	9.13	pierinkie
9.6	jy	9.14	opgewonde
9.7	skatryk	9.15	goeie
9.8	van	9.16	trotsste

(16 X ½ = 8)

Vraag 10 Kommunikasie

- Bestudeer die inligting hieronder.
- Voer die instruksie wat by elke situasie gevra word, uit.
- Skryf elke keer die woorde van die persoon wat praat, neer.
- Elke respons moet **15 – 20 woorde** lank wees.
- Jy kan een of meer sinne gebruik.
- Skryf die woordtelling na elke respons neer.
- Moenie die vetgedrukte woorde in jou respons herhaal nie

Dit is een van julle vriende se verjaarsdag. Julle vriendegroep besluit om die verjaarsdag met 'n piekniek in die park te vier.

Grafika: Anna-Louw van Rooijen Halcyon Studio

Vrae:

- 10.1 Jy (Persoon A) het 'n spesiale **verjaarsdagwens** vir julle vriendin. Wat sê **jy** vir julle vriendin? (2)
- 10.2 Julle vriendin (Persoon B) is baie **opgewonde** oor die **geskenk** wat julle vir haar gegee het. Wat sê julle **vriendin** vir julle? (2)
- 10.3 Julle is almal baie honger en wil weet watter lekker kos in die piekniekmandjie is. Een van jul vriende (Persoon C) het die piekniekmandjie gepak. Wat sê **hy** vir julle oor die **kos** in die **piekniekmandjie**? (2)
- 10.4 Een van jul vriende (Persoon D) het na 'n **Afrikaanse liedjie** geluister en dit baie **geniet**. Wat sê **hy** vir julle? (2)
- 10.5 Een van jul ander vriende (Persoon E) het ook na die liedjie geluister en **hou glad nie** van die liedjie nie. Wat sê **hy** vir julle? (2)
- [10]**

- 10.1 Gepaste **wens**: nie noodwendig net gelukwensing nie.
- 10.2 Enige waardering wat uitgespreek word; kan ook bedanking wees.
- 10.3 Enige eet- of drinkgoed wat tipies van 'n piekniekmandjie is.
- 10.4 Waardering of entoesiasme oor sanger/musiekgroep.
- 10.5 Negatiewe/kritiese respons oor sanger/musiekgroep.

- 1 punt vir korrekte respons; 1 punt vir taal.
- Spelfoute word nie gepeenaliseer nie.
- Indien instruksie se sinne net so oor geskryf word, 0 vir respons. Gedeeltes van instruksie mag wel gebruik word.
- Indien respons foutief is, geld taalpunt steeds.
- Taal: -½ punt per tipe fout per respons.
- -½ punt vir respons té lank of té kort

30 punte
TOTAAL: 100 PUNTE